

Verenigde sportdisciplines?

Een onderzoek naar de sociale relaties binnen een omni-sportvereniging
en de rol van de gedeelde accommodatie

Jense van der Veen
S2416395
Sociale Geografie en Planologie
Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen
Rijksuniversiteit Groningen

Begeleider: Gijs van Campenhout
Thema: Sportfaciliteiten in krimpgebieden

Datum van inlevering: 08-02-2016

Abstract

Sport is een middel om de gezondheid te verbeteren, maar speelt tegenwoordig ook een belangrijke rol in het creëren van sociale relaties. Door middel van betrokkenheid en participatie kan er binnen een sportvereniging sociale cohesie gecreëerd worden.

In de afgelopen decennia zijn er onderzoeken gedaan naar de sociale relaties binnen een sportvereniging, maar de opbouw van sociale relaties binnen een omni-sportvereniging heeft tot dusver nauwelijks aandacht gekregen.

In dit onderzoek is onderzocht hoe het gesteld is met sociale relaties binnen een omni-sportvereniging en welke rol een gedeelde accommodatie heeft in de opbouw van deze sociale relaties. Dit is onderzocht aan de hand van een case studie; 'Door Fusie Sterk' (DFS) te Burgum. Er is data verzameld door middel van het afnemen van enquêtes. In totaal is de enquête door 84 leden van DFS ingevuld. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de accommodatie van DFS, genaamd 'Wetterstins'.

Uit dit onderzoek blijkt dat er nauwelijks contact is tussen de leden van de verschillende sportdisciplines binnen DFS. De meeste leden van DFS vinden dat er te weinig activiteiten worden georganiseerd voor alle leden tezamen. Hieruit blijkt dat de leden wel behoefte hebben aan meer sociale samenhang binnen de omni-sportvereniging.

De rol van participatie in de opbouw van sociale relaties ligt relatief laag en speelt daarom geen belangrijke rol in het creëren van sociale relaties binnen DFS. Slechts 5% van de respondenten is vaker dan 3 dagen per week aanwezig op de sportaccommodatie.

Voor wat betreft de rol van de accommodatie blijkt uit de resultaten dat de gedeelde accommodatie slechts een beperkte bijdrage levert aan het verbeteren van sociale relaties binnen de vereniging, aangezien er nauwelijks contact is tussen de leden van de verschillende sportdisciplines binnen DFS. De accommodatie dient echter wel als ontmoetingsplaats voor veel leden binnen DFS.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	
1.1 Aanleiding	4
1.2 Probleem- en doelstelling	5
1.3 Opbouw van de thesis	6
2. Theoretisch kader	
2.1 Sociale relaties	7
2.1.1 Betrokkenheid	8
2.1.2 Participatie	8
2.2 Place attachment	9
2.3 Conceptueel model	12
3. Methodologie	
3.1 Case studie	14
3.2 Kaart	15
3.3 Methoden van dataverzameling	16
3.4 Data analyseren	17
3.5 Ethiek	18
4. Resultaten	
4.1 Sociale relaties/ betrokkenheid	19
4.2 Participatie	22
4.3 Verbeteren van sociale relaties	22
4.4 Verbondenheid met de accommodatie/ place attachment	25
5. Conclusie	28
6. Discussie	30
Literatuurlijst	31
Bijlagen	
Enquête	33

1.1 Aanleiding

Wetenschappers beweren in toenemende mate dat sport een positieve invloed heeft op de sociale relaties binnen een gemeenschap (Hassan, 2013). Niet alleen binnen een gemeenschap, maar eveneens binnen een sportvereniging worden sociale relaties gecreëerd (Elling, 2004). Sport is van oudsher een middel om de gezondheid te verbeteren, maar tegenwoordig speelt sport ook een belangrijke rol in het creëren van sociale relaties. Ook beleidsmakers en politici zien sport in toenemende mate als manier om de sociale cohesie te stimuleren (Deelen et al., 2015). Mensen komen binnen een sportvereniging met elkaar in contact en dit zou de sociale relaties binnen een vereniging kunnen stimuleren. Hoyer et al. (2015) gaan zelfs nog een stap verder en stellen dat mensen sneller vriendschappen sluiten, wanneer zij deelnemen aan activiteiten in de context van sport.

Kobayashi (2011) beschrijft in zijn artikel dat leden binnen hun eigen sportvereniging meer contact hebben dan met leden van andere sportverenigingen. De leden ondernemen dezelfde activiteiten (bijvoorbeeld trainingen) en komen hierdoor meer met elkaar in contact. Een interessante vraag is of dit ook voor omni-sportverenigingen geldt. Een omni-sportvereniging is een sportvereniging waarbij meer dan twee sportdisciplines zijn verenigd. Deze sportdisciplines maken meestal gebruik van dezelfde accommodatie, dit hoeft echter niet altijd zo te zijn.

Het delen van de accommodatie zou de sociale relaties binnen een sportvereniging kunnen versterken, gezien er meer contact is tussen de leden binnen de sportvereniging (Kobayashi (2011). Vermeulen en Verweel (2009) stellen daarentegen dat het delen van een accommodatie rivaliteit op kan wekken en een negatieve invloed kan hebben in de opbouw van sociale relaties binnen de vereniging. Toch kan een sportaccommodatie voor een individu een bepaalde waarde hebben en als sociale ontmoetingsplaats dienen. Movisie (2012) stelt dat een afname van sociale ontmoetingsplekken zal leiden tot een afname van de sociale relaties. Er is geen gezamenlijke plek meer waar de leden samenkomen, waardoor de kans groot is dat sociale relaties verwateren.

In de afgelopen decennia zijn er onderzoeken gedaan naar de sociale relaties binnen een sportvereniging (Elling, 2004; Kobayashi, 2011; Vermeulen & Verweel, 2009), maar de opbouw van sociale relaties binnen een omni-sportvereniging heeft tot dusver nauwelijks aandacht gekregen. Ditzelfde geldt voor de rol van een gedeelde accommodatie met betrekking tot de opbouw van sociale relaties binnen een omni-sportvereniging.

1.2 Probleem- en doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen op welke wijze sociale relaties tot stand komen binnen een omni-sportvereniging en wat de rol is van een gedeelde accommodatie in de opbouw van sociale relaties.

Het is waardevol en interessant om te onderzoeken hoe de sociale relaties tussen de verschillende sportdisciplines van de overkoepelende vereniging tot stand komen, aangezien dit een positieve invloed zou kunnen hebben voor de omni-sportvereniging als geheel. Daarnaast is het interessant om te onderzoeken of het delen van een accommodatie door verschillende sportdisciplines een (positieve) rol kan spelen bij het leggen van sociale contacten tussen de leden van de omni-sportvereniging.

Het doel van mijn onderzoek is dan ook als volgt te omschrijven:

‘Hoe komen sociale relaties tot stand tussen verschillende sportdisciplines binnen een omni-sportvereniging en wat is de rol van een gedeelde accommodatie in de opbouw van deze relaties?’

Om deze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden is de onderzoeksvraag onderverdeeld in drie vragen:

- In hoeverre is er een verschil tussen de mate van verbondenheid van de leden van de verschillende sportdisciplines met de omni-sportvereniging en met leden van andere sportdisciplines?
- Hoe wordt het aangaan van sociale relaties tussen leden van verschillende sportdisciplines binnen een omni-sportvereniging gestimuleerd?
- Wat is de rol van een gedeelde accommodatie in het aangaan van sociale relaties binnen een omni-sport vereniging?

1.3 Opbouw van de thesis

In hoofdstuk 2 van dit onderzoek zijn de verschillende theorieën belicht in het theoretisch kader. Naast de sociale relaties, opgedeeld in de aspecten 'betrokkenheid' en 'participatie', zal het concept 'place attachment' in dit hoofdstuk aan bod komen. Tevens is beschreven hoe deze twee concepten aan elkaar gerelateerd zijn. Daarnaast bevat dit hoofdstuk een conceptueel model, waarin de relaties tussen de thema's schematisch zijn weergegeven. Na het theoretisch kader is in hoofdstuk 3 uitgelegd hoe de methodologie van dit onderzoek in elkaar steekt. Ook bevindt zich in dit hoofdstuk een GIS-kaart waarin de locatie van de case studie is weergegeven. In hoofdstuk 4 zijn alle resultaten geanalyseerd en gepresenteerd. De conclusies van dit onderzoek zijn gepresenteerd en verwoord in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 is de discussie van dit onderzoek beschreven. De gebruikte literatuur in dit onderzoek staat vermeld in de literatuurlijst. Een voorbeeldenquête die de respondenten dienden in te vullen, is weergegeven in de bijlage.

2.1 Sociale relaties

Somerville (2000) benadrukt in zijn artikel dat sociale relaties gecreëerd worden door het hebben van contact met personen waardoor een individu omringd wordt. In eerste instantie zijn dit personen waar een individu dagelijks mee in contact komt, zoals familieleden en vrienden. Personen waar een individu niet dagelijks mee in contact komt vallen hier tevens onder, zoals teamgenoten of andere leden van een sportvereniging. Sociale relaties worden versterkt wanneer leden van een vereniging deelnemen aan activiteiten, omdat ze op deze manier direct met elkaar in contact komen.

In dit onderzoek is de totstandkoming van sociale relaties getoetst op de aanwezigheid van contact tussen de leden van de verschillende sportdisciplines binnen de omni-sportvereniging. Kobayashi (2011) geeft aan dat leden van een sportvereniging meer contact hebben met leden binnen de eigen sportdiscipline dan met leden van een andere sportdiscipline. Dit komt door het hebben van een gedeelde interesse, de gezamenlijke trainingen en het spelen van wedstrijden. Naar aanleiding van het artikel van Kobayashi (2011) is de verwachting dat er meer sociale relaties binnen de sportdiscipline zelf zijn, dan tussen de verschillende sportdisciplines van de omni-sportvereniging.

Cramm, van Dijk en Nieboer (2012) stellen dat sociale relaties in een wijk, dorpsgemeenschap of vereniging verwijzen naar de onderlinge afhankelijkheden tussen bewoners. Dit geeft aan dat er gekeken wordt naar de sociale relaties tussen de leden/ bewoners. Dit is bepaald door de mate van onderling contact. Tolsma et al.(2009) beweren dat sociale relaties tussen mensen een verbetering zijn voor de sociale harmonie, de kwaliteit van de openbare ruimte en het leven in de maatschappij. Dit komt tot stand door gevoelens van vertrouwen, betrokkenheid en participatie in netwerken en maatschappelijke organisaties (Bourdieu, 1986; Coleman, 1988; Putnam, 2000). Aan de hand van de laatste twee aspecten (betrokkenheid en participatie) kan de totstandkoming van sociale relaties binnen een omni-sportvereniging worden gedefinieerd. Het aspect vertrouwen is minder relevant in relatie tot de beantwoording van de onderzoeksvraag.

2.1.1 Betrokkenheid

Volgens socioloog Pierre Bourdieu (1986) is de sociale betrokkenheid van belang bij het creëren van sociale relaties en een sociaal netwerk. Putnam (2000) beweert tevens dat er bij het aangaan van sociale relaties een mate van betrokkenheid aanwezig moet zijn tussen de individuen/ groepen. Het deelnemen aan een commissie of een bestuur binnen een sportvereniging is een voorbeeld van deze betrokkenheid, aangezien een lid zich op deze manier inzet voor de belangen van de vereniging. Daarnaast is de mate van sociaal contact binnen de sportvereniging een vorm van betrokkenheid en is in het kader van dit onderzoek logischerwijs getoetst.

Vaak zijn betrokkenheid en sociale relaties binnen een sportvereniging van tijdelijke aard (Elling, 2004). Het grootste deel van de leden spreekt en ziet andere leden enkel in relatie tot de beoefening van de sport en hebben daarbuiten nauwelijks contact met elkaar. Daarnaast beweert Elling (2004) dat de opbouw van sociale relaties verschilt per persoon, vereniging en de tak van sport.

2.1.2 Participatie

Sociale relaties draaien, naast het sociale contact, om onderling vertrouwen en solidariteit. Doordat sociale controle aanwezig is, zijn mensen eerder geneigd om samen actie te ondernemen (Teig et al., 2009). Wanneer binnen een omni-sportvereniging goede sociale relaties aanwezig zijn, zijn de leden van de verschillende sportdisciplines eerder geneigd om samen te werken. Dit kan echter ook vice versa werken, waarbij er sprake is van sterke sociale relaties omdat leden goed samenwerken (Putnam, 2000). Door te participeren in een bepaalde activiteit is het mogelijk om een sociale relatie op te bouwen of te versterken. Hierdoor worden leden van een sportvereniging gedwongen om samen te werken en contact met elkaar te zoeken. De rol van participatie in de opbouw van sociale relaties bestaat niet enkel uit het participeren in een activiteit, maar kan eveneens betrekking hebben op de aanwezigheid in de accommodatie van de vereniging. De rol van participatie in het creëren van sociale relaties is in dit onderzoek getoetst aan de aanwezigheid van de respondent op de sportaccommodatie.

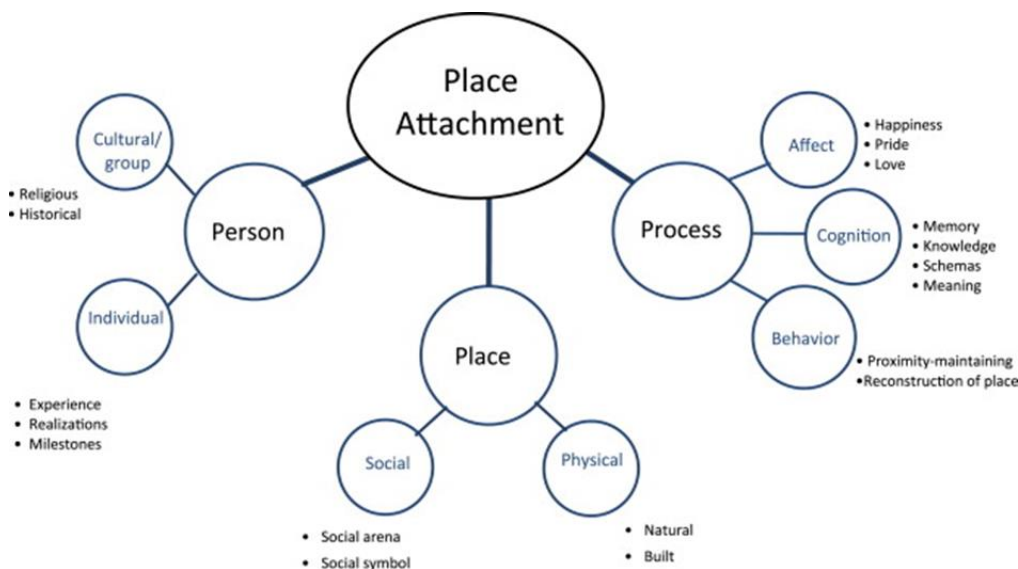
Naast de sociale relaties (het sociale aspect), bestaat binnen een sportvereniging ook een relatie met de accommodatie (het fysieke aspect). Het verschilt per lid hoe sterk deze verbondenheid is en hoeveel waarde een lid aan de plek hecht (Scannell & Gifford, 2010).

Het fysieke aspect kan binnen een sportvereniging invloed hebben op het sociale aspect, bijvoorbeeld als er sprake is van een sterke verbondenheid met de accommodatie.

In het kader van dit onderzoek is het van belang inzicht te krijgen hoeveel waarde een lid aan een accommodatie hecht, aangezien een omni-sportvereniging voor veel leden een sociale ontmoetingsplek zal zijn.

2.2 Place attachment

Van Campenhout en van Hoven (2014) stellen dat de binding die een persoon met een geografische locatie heeft, voornamelijk bestaat uit de persoonlijke gevoelens die iemand bindt aan een bepaalde plek. Scannell & Gifford (2010) hebben een model gemaakt waarin wordt weergegeven op welke manier 'place attachment' kan worden gemeten (zie figuur 1).

Figuur 1: PPP-model Scannell & Gifford (2010)

De eerste dimensie die Scannell en Gifford (2010) binnen het concept place attachment onderscheiden is die van 'persoon' en deze kan vervolgens worden onderverdeeld in een 'groep' en een 'individu'. Een 'individu' kan een binding met een plek hebben doordat diegene een goede of prettige ervaring met een plek heeft gehad. Een voorbeeld is het ontmoeten van een beroemd persoon of de aanwezigheid bij een belangrijke gebeurtenis (milestone) op een locatie (bijvoorbeeld een trouwerij). Bij de 'groep' bestaat place attachment uit de symbolische waarde van een plek die wordt gedeeld tussen leden van een gemeenschap (Low, 1992). Een dergelijke geografische locatie is een kerk, waar sprake is van religieuze activiteiten. Binnen dit onderzoek is de categorie 'groep' relevant, aangezien de omni-sportvereniging als geheel is onderzocht.

De tweede dimensie(process) betreft de wijze waarop individuen en groepen zich verbonden voelen én de manier waarop die binding met een bepaalde plaats tot stand is gekomen. Volgens Scannell en Gifford (2010) gaat het hierbij om de psychologische activiteiten die voor een binding met een bepaalde plek en de sociale context van de omgeving zorgen. In deze visie wordt de dimensie 'process' verdeeld in drie categorieën: 'affect', 'cognition' en 'behavior'. Met 'affect' wordt de emotionele band van een persoon met een plek bedoeld. Deze kan zowel positief als negatief zijn (Scannell & Gifford, 2010). Van Campenhout (2011) gebruikt de term 'emoties' in plaats van 'affect'. Dit omdat 'affectie' een positieve betekenis heeft, terwijl 'place attachment' zowel een positieve als een negatieve lading heeft.

“For example, Thing (2001) showed that women’s aggressive behavior in ‘masculine’ sports, like hockey, basketball and soccer, is tolerated because it is within the rules of the game”, geciteerd uit Van Campenhout (2011:12).

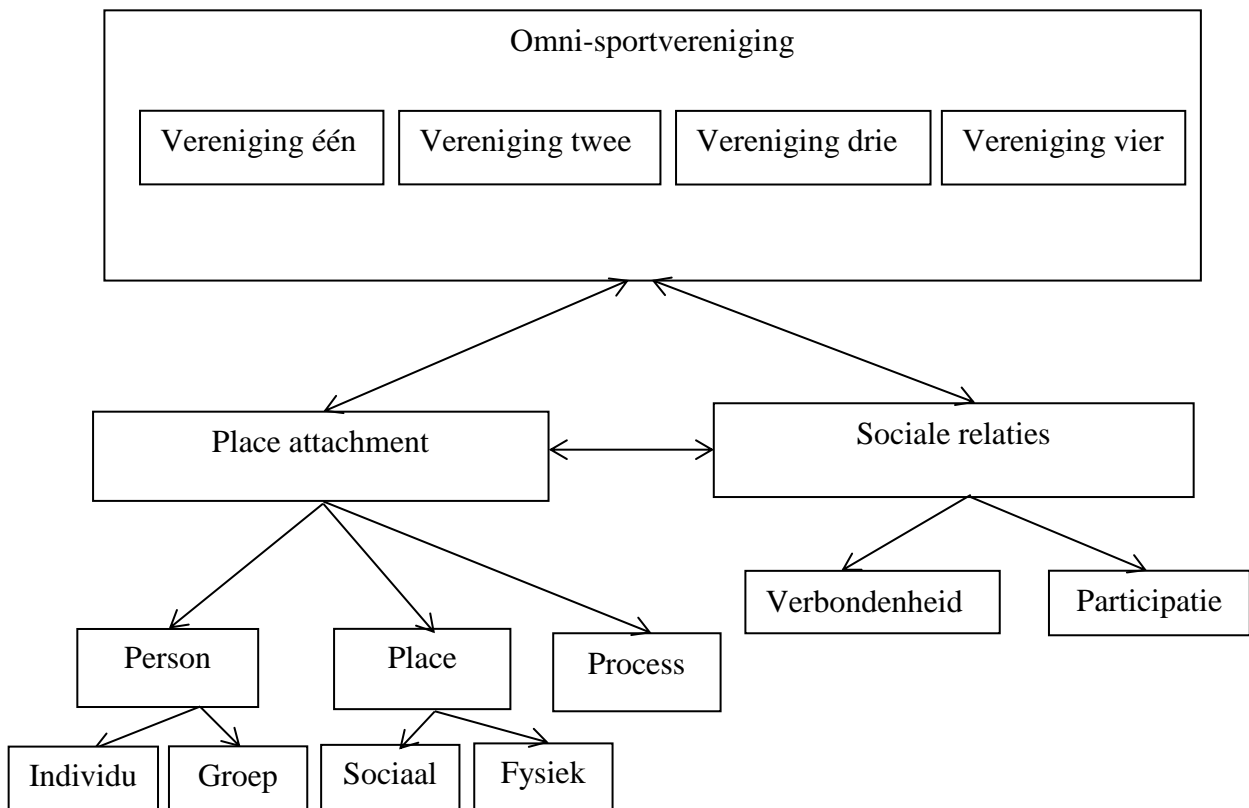
'Cognition' is de persoonlijke betekenis die een persoon aan een bepaalde plek geeft (Scannell & Gifford, 2010). De herinneringen, gevoelens en kennis die individuen associëren met hun waarden zorgen ervoor dat een plek een persoonlijke betekenis krijgt en daarmee meer betekent dan andere ruimtes in de omgeving. Het laatste aspect van 'process' is gedrag, waarbij de verbondenheid met een plek wordt gekenmerkt door acties en gedragingen van een persoon. Wanneer een individu een positieve binding heeft met een plek, is diegene geneigd om vaker terug te keren naar deze locatie. Deze positieve binding wordt bepaald door de goede herinneringen en ervaringen van een persoon. Manzo (2003) stelt dat er bij sommige plekken veel herinneringen en persoonlijke ervaringen worden opgedaan. Deze plekken zijn dus locaties waar 'place attachment' in zekere mate voorkomt.

De laatste, misschien wel belangrijkste dimensie van place attachment is 'plaats'. Deze is opgedeeld in 'sociaal' en 'fysiek'. Hidalgo & Hernandez (2001) stellen dat zowel de sociale als de fysieke verbondenheid met een plaats op tenminste drie schaalniveaus gemeten kan worden: thuis, in de buurt en in de stad. Daarnaast geven Hidalgo & Hernandez (2001) aan dat de verbondenheid op ieder schaalniveau anders is. Sociale 'place attachment' gaat in op de sociale verbondenheid die een persoon met een plaats heeft (Scannell & Gifford, 2010). Een voorbeeld is de verbondenheid met een sportaccommodatie, omdat een individu de sociale activiteiten op deze locatie waardeert, maar vooral het sociale contact met andere mensen belangrijk vindt. Binnen 'physical place' (fysieke plek) gaat het om de attributen en fysieke aspecten die een plek waardevol maken voor zowel een individu als een gemeenschap (Scannell & Gifford, 2010). Van Campenhout (2011) gebruikt als voorbeeld een grasveld in een park, dat gebruikt kan worden als plaats om te ontspannen. Maar als er een paar

fysieke elementen op het veld worden geplaatst, kan dit grasveld veranderd worden in bijvoorbeeld een voetbalveld. Hierdoor verandert de identiteit van het grasveld. Een manier om aan een fysieke plek bij te dragen, is het uitstralen van eenheid als club. Dit kan door het invoeren van eenzelfde shirt, een clublied en gezamenlijke clubkleuren. De invoering van deze aspecten zou de sociale relaties tussen de leden van een omni-sportvereniging kunnen verbeteren (Lake, 2011). Volgens Stedman (2003) zijn het niet zozeer de fysieke elementen die de 'place attachment' beïnvloeden, maar meer de betekenis die deze elementen representeren. Zo kan het ophangen van een wedstrijdshirt of een vaantje in een clubhuis de verbintenis met een bepaalde club symboliseren. Het delen van een sportaccommodatie zorgt niet alleen voor positieve gevolgen ten aanzien van de sociale relaties. Een gedeelde accommodatie is geen garantie voor een verbetering van de sociale relaties, maar heeft slechts een beperkte rol in de verbetering van de sociale relaties binnen een sportvereniging (Spaaij, 2011). Vermeulen & Verweel (2009) concluderen dat het delen van een sportaccommodatie zelfs een negatieve invloed op sociale relaties kan hebben. De rivaliteit tussen de verschillende sportdisciplines kan toenemen en dit kan ten koste gaan van de sociale relaties binnen de omni-sportvereniging.

Het is de vraag in hoeverre het begrip sociale 'place attachment' binnen een omni-sportvereniging van kracht zal zijn. Er zijn meerdere sportdisciplines die zich onder één naam verenigen, waardoor het waarschijnlijk belangrijk kan worden gevonden om de sociale relaties tussen deze verenigingen te stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld door het organiseren van een gezamenlijke activiteiten, zoals een integraal verenigingsfeest. Ook binnen het begrip 'physical place' is een omni-sportvereniging interessant. Als er binnen een clubhuis allerlei attributen van één sportdiscipline binnen de omni-sportvereniging hangen, zal de 'physical place' van het clubhuis hoog zijn voor de desbetreffende vereniging en laag zijn voor de overige verenigingen. Wanneer fysieke aspecten van de omni-sportvereniging zelf aanwezig zijn, kan de 'physical place' daarentegen voor iedereen binnen de omni-sportvereniging hoog worden.

2.3 Conceptueel model

Figuur 2 : Conceptueel model

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een omni-sportvereniging met vier sportdisciplines. Het bij elkaar voegen van verschillende sportdisciplines kan zorgen voor sociale relaties tussen de verschillende sportdisciplines. De vraag is in welke mate deze sociale relaties binnen en tussen de sportdisciplines van de omni-sportvereniging voorkomen. Er zijn twee begrippen binnen dit onderzoek gebruikt om sociale relaties te definiëren: (sociale) verbondenheid en participatie.

Daarnaast kan een lid van een omni-sportvereniging een verbondenheid voelen met de accommodatie van de vereniging ('place attachment'). Place attachment en sociale relaties zijn nauw met elkaar verbonden, aangezien de mate van verbondenheid met een accommodatie een rol speelt in de tijd die een persoon doorbrengt op deze locatie. Wanneer een lid van de omni-sportvereniging zich niet of nauwelijks verbonden voelt met de accommodatie, zal diegene waarschijnlijk minder aanwezig zijn op deze locatie. Hierdoor is er minder contact met andere leden en zal de participatie lager zijn.

Daarnaast kan place attachment gevormd worden door de aanwezigheid van sociale relaties. Wanneer een lid van een sportvereniging veel/ goede sociale relaties met andere leden heeft, zal de 'social place attachment' hoog zijn. Dit houdt in dat een persoon zich verbonden voelt met een accommodatie door de sociale relaties binnen deze accommodatie.

Place attachment kan onderverdeeld worden in drie verschillende dimensies: 'person', 'place' en 'process'. De eerste dimensie 'person' kan weer worden onderscheiden in twee categorieën; 'individueel' en 'groep'. In dit onderzoek is de categorie 'groep' onderzocht, aangezien de gehele omni-sportvereniging is gebruikt voor deze case studie. De dimensie 'place' is in dit onderzoek opgedeeld in 'social place' en 'physical place'. Aangezien deze begrippen aansluiten op sociale relaties en de accommodatie als ontmoetingsplek zijn beide dimensies hier relevant.

Hoofdstuk 3: Methodologie

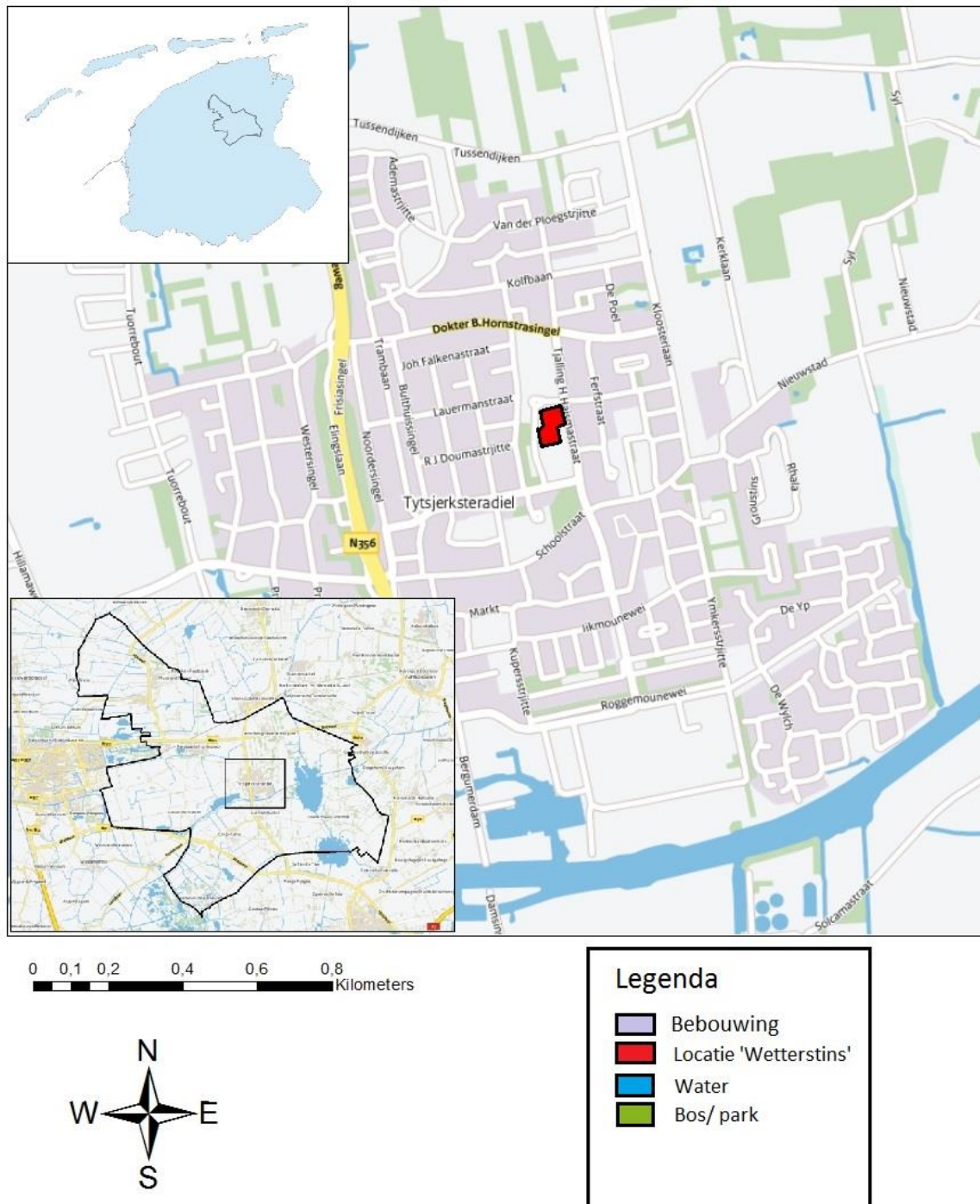
3.1 Case studie

De omni-sportvereniging 'Door Fusie Sterk' (DFS) is in het kader van dit onderzoek als case studie gebruikt. DFS is in 2004 opgericht en bestaat uit vier verschillende sportdisciplines: gymnastiek, korfbal, volleybal en TBW/ Body Fit (DFS, 2014). DFS bevindt zich in Burgum, een dorp in de gemeente Tytsjerksteradiel met ongeveer 10.000 inwoners, gelegen ten oosten van Leeuwarden (figuur 3). De 84 respondenten zijn leden van één van de sportdisciplines van DFS en de enquêtes zijn afgenomen in de gezamenlijke sporthal van Door Fusie Sterk.

De accommodatie van DFS heet 'Wetterstins' en is gelegen aan de Lauermanstraat 16 te Burgum. De accommodatie bestaat uit twee delen; een sporthal en een overdekt zwembad. Naast DFS wordt de accommodatie ook door een andere vereniging gebruikt. Het overdekte zwembad wordt gebruikt door leden van de zwemvereniging Wetterwille en is geen onderdeel van DFS. Hierdoor is in dit onderzoek enkel gefocust op de omni-sportvereniging DFS en is de zwemvereniging Wetterwille buiten beschouwing gelaten.

3.2 Kaart

Locatie accommodatie 'Wetterstins'

Figuur 3: De locatie van de accommodatie 'Wetterstins'.

3.3 Methoden van dataverzameling

De data voor dit onderzoek is verzameld door middel van het afnemen van enquêtes. Er is voor deze methode van onderzoeken gekozen, omdat door middel van enquêtes een algemeen beeld kan worden geschetst hoe de leden binnen de vereniging over een bepaald onderwerp denken (Clifford et al., 2010). Ten opzichte van interviewen heeft deze methode het voordeel dat er in korte tijd meer data verzameld kan worden. In dit onderzoek wordt de relatie belicht tussen de mate van sociale relaties tussen de verschillende sportdisciplines en de mate van tevredenheid binnen de sportdisciplines over de sociale relaties. Respondenten hebben vragen beantwoord betreffende de frequentie en intensiteit van het contact die er zijn met de leden van de eigen sportdiscipline én de andere sportdisciplines binnen de omni-sportvereniging. Daarnaast is onderzocht welke rol de accommodatie heeft in het proces van het creëren van sociale relaties.

Voorafgaand aan het afnemen van de enquête is contact opgenomen met bestuursleden van de omni-sportvereniging om toestemming te krijgen voor het afnemen van de enquêtes. De bestuursleden hebben per e-mail hun medewerking toegezegd en er is toestemming gegeven om de enquêtes onder de leden te verspreiden. Daarnaast is voorafgaand aan het enquêteren aan het bestuur van DFS gevraagd of men bepaalde specifieke aspecten middels de enquête wilden laten onderzoeken. Bijvoorbeeld de mate tevredenheid van met betrekking tot de parkeergelegenheid van de accommodatie. Men heeft aangegeven dat geen prangende vragen te hebben.

De enquêtes zijn op twee verschillende momenten afgenomen, te weten: zaterdag 21 november en donderdag 26 november 2015. De enquêtes zijn 'face-to-face' afgenomen waarbij werd verzocht de enquête ter plekke in te vullen. Binnen DFS vinden de meeste op doordeweekse dagen plaats. Enquêteren op een zaterdag is daardoor minder zinvol. Dit is een probleem waar ik tegen aan ben gelopen tijdens het proces van dataverzameling, waardoor op de eerste dag maar twaalf respondenten de enquête hebben ingevuld.

Naast het verzamelen van de data, konden er op de accommodatie van DFS observaties worden gedaan. Er is met name gelet op de inrichting van de accommodatie en welke attributen er aanwezig waren. In de accommodatie waren nauwelijks attributen aanwezig in de context van DFS. Daarnaast is informatie van de website van DFS gehaald. Zo blijkt dat slechts eenmaal per jaar - tussen kerst en oud & nieuw - een borrel wordt georganiseerd voor alle leden van DFS gezamenlijk. (DFS, 2014).

3.4 Data analyse

In totaal zijn er 84 leden van DFS die bereid zijn geweest deel te nemen aan dit onderzoek. Het grootste deel (27 leden) van deze respondenten bleek lid te zijn bij de volleybalvereniging, gevolgd door leden van de korfbalvereniging (22 leden). Van de respondenten waren er 21 personen lid van TBW/ Body fitt. De gymnastiekvereniging vertegenwoordigt het kleinste deel van de respondenten (14 leden).

De data van de enquêtes is in het programma SPSS ingevoerd. Binnen dit kwantitatieve data analyse programma is gebruik gemaakt van de Mann-Whitney toets. Hiermee is statistisch getoetst of twee groepen uit dezelfde populatie verschillen op de afhankelijke variabele (Norusis, 2006). De Mann-Whitney toets is een non-parametrische toets, waarbij de verdeling niet normaal verdeeld is. De Mann-Whitney toets is een goed alternatief voor de t-toets, waarbij de verdeling normaal verdeeld is. Middels de Mann-Whitney toets is er binnen dit onderzoek getoetst of er een significant verschil is tussen de mate van contact tussen leden van de verschillende sportdisciplines van de omnisportvereniging.

Naast de Man-Whitney toets is binnen dit onderzoek ook veelvuldig gebruik gemaakt van 'descriptive tests'. Deze toetsen geven niet een bepaalde p-waarde aan, maar laten tevens zien hoe respondenten over een bepaalde stelling/ vraag denken. In dit onderzoek zijn de descriptive tests uitgevoerd met behulp van een kruistabel.

Door op de ingevoerde data een statistische test uit te voeren, is het mogelijk om te onderzoeken of bepaalde data afwijkt van de populatie. Voorafgaand aan het uitvoeren van de verschillende toetsen wordt er bij iedere toets een nulhypothese opgesteld. In de nulhypothese wordt veelal gesteld dat er geen verband bestaat tussen de twee variabelen in de populatie. Vervolgens kan er uit de resultaten worden afgelezen hoe groot de p-waarde is. Deze geeft de significantie van de test aan. Zodra de p-waarde lager dan 0.05 (in sommige gevallen 0.1) is, dan is de uitkomst significant en kan de opgesteld nulhypothese worden verworpen. Is de p-waarde lager dan 0.05, dan kan met 95% zekerheid worden vastgesteld dat er een verband is tussen de variabelen in de populatie.

Binnen dit onderzoek is de sportdiscipline waar de respondent lid van is de verklaarde variabele en de hoeveelheid contact tussen leden de verklarende variabele. Voor dit onderzoek is het belangrijk om te weten in welke mate sociale relaties voorkomen tussen de verschillende sportdisciplines binnen de omni-sportvereniging. Dit wordt onder andere onderzocht door middel van de hoeveelheid contact die de leden onderling hebben. Tevens wordt er gekeken naar de tevredenheid van de leden over het aantal activiteiten dat georganiseerd wordt voor alle leden binnen DFS. Daarnaast is het waardevol en interessant om te onderzoeken welke ideeën er leven bij de leden zelf in relatie tot het verbeteren van de sociale relaties. Tevens is de vraag gesteld of leden zich verboden voelen met de accommodatie. Als een lid aangeeft zich niet of nauwelijks verbonden te voelen met de accommodatie, is gevraagd op welke manier die verbondenheid gestimuleerd kan worden.

3.5 Ethiek

Uiteraard moet de privacy van alle respondenten in acht worden genomen en daarom is hen van tevoren anonimiteit verzekerd. Volledige anonimiteit bleek niet mogelijk, aangezien de enquêtes face-to-face zijn afgenomen. Om meer achtergrondinformatie te genereren, heeft de respondent zijn/haar geboortjaar in moeten vullen. Er is voor gekozen om dit niet in de resultaten te verwerken, aangezien het item 'leeftijd' vrijwel niet relevant is in het kader van de onderzoeksvraag.

De vragen kunnen worden ervaren als gevoelig, omdat het in dit onderzoek grotendeels over de onderlinge sociale relaties van de leden gaat. Voor het invullen van de enquête is de respondent erop geattendeerd dat er zorgvuldig en betrouwbaar met de enquêtes om gegaan zal worden. Tevens is aangegeven dat de gegevens enkel voor dit onderzoek gebruikt zullen worden en niet ter beschikking worden gesteld aan derden. In de enquête is niet naar de naam van de respondent gevraagd, zodat de anonimiteit niet verder in het geding komt. De respondent heeft echter facultatief een e-mailadres op kunnen geven om de resultaten en conclusies van het onderzoek te bekijken.

4.1 Sociale relaties/ betrokkenheid

Om te kunnen onderzoeken op welke wijze de sociale relaties en betrokkenheid tussen de leden van de verschillende sportdisciplines binnen de omni-sportvereniging en met elkaar tot stand komen, is gekozen om te letten op de mate van contact tussen leden. In dit onderzoek is de sportdiscipline waar de respondent lid is de verklaarde variabele en de hoeveelheid contact met elkaar de verklarende variabele. Hierbij is voor elke sportdiscipline een Mann-Whitney toets uitgevoerd om aan te tonen of er een significant verband bestaat tussen de club waar de persoon lid is en de hoeveelheid contact die hij/ zij met andere leden heeft. Uit de resultaten blijkt dat voor iedere sportdiscipline de respondent het meeste contact heeft met de leden van de eigen sportvereniging. Voor zowel leden van gymnastiek, korfbal, TBW/ Body fitt als volleybal geldt een p-waarde van 0.000 (figuur 4). Dit getal is lager dan de vastgestelde 0.05 en hierdoor is de toets significant. De nulhypothese kan verworpen worden en dit wil zeggen dat een lid van de omni-sportvereniging DFS vooral contact heeft met mensen die lid zijn van dezelfde sportdiscipline. Zoals Kobayashi (2011) in zijn artikel aangeeft, hebben leden van een sportvereniging meer contact met leden binnen de eigen sportvereniging dan met leden van een andere sportvereniging. Dit geldt ook voor een omni-sportvereniging, waar leden meer contact met leden van dezelfde sportdiscipline hebben. Een logische verklaring hiervoor kan zijn dat de leden binnen de eigen sportdiscipline elkaar vaker zien doordat zij met elkaar trainen en/ of wedstrijden spelen.

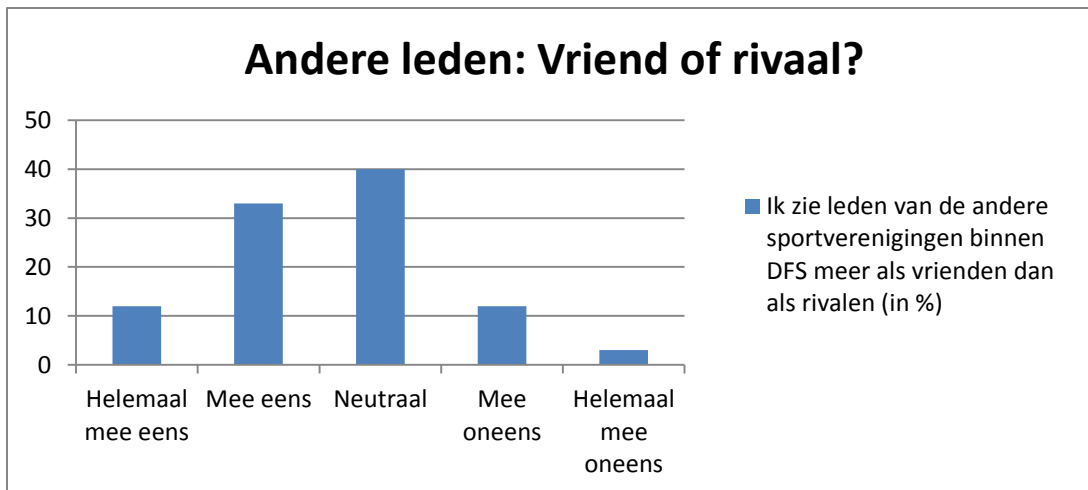
De toets is vrijwel alleen bij de eigen sportdiscipline significant, terwijl de uitkomsten van contact met leden van andere sportdisciplines niet significant zijn. Opvallend is dat leden van TBW/ Body fitt veel contact hebben met leden van volleybal (significante uitkomst). Ditzelfde geldt voor de leden van TBW fitt met leden van korfbal. Een verklaring hiervoor kan zijn TBW/ Body fitt een individuele sport is en dat de leden meer contact willen/ zoeken met leden van de andere sportdisciplines binnen DFS.

	Hoeveelheid contact hebt u met leden van:			
	Gymnastiek	Korfbal	TBW/ Body Fitt	Volleybal
Gymnastiek Asymp. Sig.(2-zijdig)	P = 0.000	P = 0.684	P = 0.637	P = 0.264
Korfbal Asymp. Sig.(2-zijdig)	P = 0.919	P = 0.000	P = 0.021	P = 0.124
TBW/ Body Fitt Asymp. Sig.(2-zijdig)	P = 0.513	P = 0.103	P = 0.000	P = 0.011
Volleybal Asymp. Sig.(2-zijdig)	P = 0.222	P = 0.140	P = 0.354	P = 0.000

Figuur 4: Mann-Whitney test: hoeveelheid contact met andere leden van DFS

Daarnaast is in de enquête de volgende stelling geformuleerd: 'ik zie leden van de andere sportdisciplines binnen DFS meer als vriend dan als rivaal'. Bourdieu (1986) concludeert dat sociale betrokkenheid van belang is bij het creëren van sociale relaties binnen een sportvereniging. Sociale betrokkenheid kan terugkomen in de vorm van vriendschappen tussen leden.

Uit figuur 5 blijkt dat het overgrote deel van de respondenten de leden van de andere sportdiscipline binnen de omni-sportvereniging meer als vriend ziet dan als rivaal. Een verklaring hiervoor is dat de verenigingen binnen DFS op sportief gebied niet actief zijn binnen een dezelfde sportdiscipline en elkaar hierdoor op sportief gebied nooit als tegenstander zullen treffen. Slechts 13 van de 84 respondenten heeft aangegeven het niet eens te zijn met de stelling. Ook opvallend aan de figuur is het hoge percentage 'neutraal'. Dit hoge percentage (40%) kan komen doordat veel respondenten de leden van andere sportdisciplines niet als vrienden zien, maar ook niet als rivaal. Dit zou een mogelijk gevolg kunnen dat de leden van de verschillende sportdisciplines elkaar weinig zien en weinig contact met elkaar hebben.

Figuur 5: Staafdiagram: Andere leden: vriend of rivaal?

Samenvattend kan er gesteld worden dat er nauwelijks contact is tussen de verschillende sportdisciplines binnen DFS. Binnen de sportdisciplines zelf is er wel een hoge mate van contact (alle uitkomsten zijn significant), terwijl de toetsen tussen de sportdisciplines bijna geen significante uitkomsten opleveren. Dit geeft aan dat er nauwelijks sociale relaties tussen de sportdisciplines van DFS als omni-sportvereniging zijn, echter is er wel een hoge mate van sociale relaties binnen de sportdisciplines zelf.

4.2 Participatie

Om inzicht te krijgen in de rol die participatie heeft in het creëren van sociale relaties binnen DFS, is gekeken naar de indicator ‘aanwezigheid’. In de enquête is aan de respondenten gevraagd hoeveel dagen per week zij aanwezig zijn op de sportaccommodatie. De ruime meerderheid (57%) bevindt zich 2 à 3 dagen per week op de sportaccommodatie. De twee teamsporten binnen DFS (korf- en volleybal) hebben het grootste aandeel in dit hoge percentage (85%). Een verklaring hiervoor kan zijn dat de leden van korf- en volleybal één of twee keer per week met het team trainen en in het weekend een wedstrijd moeten spelen. Verder is het opvallend dat 4 van de 84 respondenten vaker dan 3 dagen per week aanwezig zijn op de sportaccommodatie. Hierdoor ligt de participatie binnen DFS vrij laag en speelt dit aspect geen belangrijke rol in het creëren van sociale relaties. Dit staat in tegenstelling tot de conclusies uit bestaande literatuur, waarin is beschreven dat participatie een belangrijk aspect is voor het creëren van sociale relaties (Putnam, 2011).

	Hoeveel dagen per week bevindt u zich gemiddeld op de sportaccommodatie?				
Bij welke sportvereniging bent u lid?	1 dag	2-3 dagen	4-5 dagen	6-7 dagen	Totaal
Gymnastiek	10	4	0	0	14
Korfbal	0	20	2	0	22
TBW/ Body Fit	18	3	0	0	21
Volleybal	4	21	2	0	27
Totaal	32	48	4	0	84

Figuur 6. Kruistabel van aanwezigheid op de accommodatie per sportdiscipline

4.3 Verbeteren van sociale relaties

In de enquête is aan de respondenten gevraagd hoe zij denken hoe de sociale relaties binnen de (omni)-sportvereniging worden gestimuleerd. Er is aan alle respondenten gevraagd of de invoering van eenzelfde shirt, een clublied en gezamenlijke clubkleuren een bijdrage kan hebben aan de opbouw of versterking van de onderlinge relaties binnen DFS. Voorafgaand aan het enquêteren is gekeken of deze aspecten reeds aanwezig waren binnen de omni-sportvereniging. De drie aspecten blijken te ontbreken. Zoals in figuur 7 wordt aangeduid dat vrijwel alle leden binnen de omni-sportvereniging sceptisch zijn over een verbetering van de sociale samenhang wanneer er

gezamenlijke shirts, een clublied of gezamenlijke clubkleuren worden ingevoerd. Slechts 3 van de 84 respondenten zijn het ‘helemaal eens’ met de gedachte dat de invoering van een gezamenlijk T-shirt de sociale relaties binnen DFS versterkt. Opvallend is het lage aantal respondenten die het ‘helemaal mee oneens’ is met de stelling over T-shirts (6 van de 84 respondenten). De meeste respondenten hebben bij alle drie aspecten gekozen voor ‘neutraal’ of ‘mee oneens’. Geconcludeerd kan worden dat een substantieel deel van de respondenten weinig vertrouwen heeft in een fysieke ingreep als oplossing voor de verbetering van sociale relaties.

Bij welke sportvereniging bent u lid?	De invoering van shirts/clublied/clubkleuren zal de onderlinge relaties binnen DFS versterken				
	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Gymnastiek					
Shirts	0	2	7	5	0
Clublied	0	7	2	5	0
Clubkleuren	0	1	9	4	0
Korfbal					
Shirts	0	2	8	11	3
Clublied	0	2	8	12	0
Clubkleuren	0	3	14	3	0
TBW/ Body Fit					
Shirts	3	2	7	9	0
Clublied	0	4	5	12	0
Clubkleuren	1	2	15	3	0
Volleybal					
Shirts	0	4	13	7	3
Clublied	0	5	13	9	0
Clubkleuren	0	4	14	9	0

Figuur 7: kruistabel van sportvereniging en invoering shirts/ clublied/ clubkleuren

Tevens is aan de respondenten gevraagd of zij tevreden zijn met het aantal activiteiten dat buiten het sporten om wordt georganiseerd en die bestemd zijn voor alle leden binnen de omnisportvereniging. Figuur 8 geeft aan dat de leden vanuit alle sportdisciplines niet tevreden zijn over het aantal georganiseerde activiteiten. Slechts 5 van de 84 respondenten gaf aan ‘eens’ of ‘helemaal mee eens’ te zijn met de stelling dat er genoeg activiteiten worden georganiseerd voor alle leden van DFS. Hieruit kan geconcludeerd worden dat een groot deel van de leden binnen DFS niet tevreden is met het aantal gezamenlijke activiteiten.

In de enquête is er ruimte voor de respondenten om aan te geven hoeveel en wat voor soort activiteiten er georganiseerd zouden moeten worden om de sociale relaties binnen de omnisportvereniging te verbeteren. Veel gegeven antwoorden kunnen geplaatst worden in de categorieën ‘wekelijkse/ maandelijkse borrels voor alle leden’ of ‘meer momenten waarop meerdere sportverenigingen tegelijkertijd in de ‘Wetterstins’ spelen’. Voor de vereniging DFS zijn de laatstgenoemde voorstellen in de praktijk mogelijk om door te voeren, waardoor meer sociaal contact tussen de leden van de verschillende sportdisciplines binnen DFS kan ontstaan. Leden van DFS blijken behoefte te hebben aan meer gezamenlijke activiteiten binnen de vereniging. Opvallend in figuur 8 is het hoge aantal leden van korfbal die het niet eens zijn met de stelling dat er genoeg activiteiten worden georganiseerd voor alle leden van DFS. Welgeteld 20 van de 22 leden is het niet eens met de stelling en verlangt naar meer gezamenlijke activiteiten. Enkel binnen de volleybalvereniging zijn er een paar leden (4) die het eens zijn met de stelling en geen behoefte hebben aan meer gezamenlijke activiteiten binnen DFS. Dit kan verklaard worden doordat volleybal een teamsport is en de leden van de volleybalvereniging binnen het team voldoende sociale interactie hebben. Daarmee hebben zij minder behoefte aan meer ‘externe’ sociale contacten met leden van andere sportdisciplines.

	Ik ben tevreden met het aantal activiteiten dat buiten het sporten wordt georganiseerd die bestemd zijn voor alle leden van DFS.					
Bij welke sportvereniging bent u lid?	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Totaal
Gymnastiek	0	0	5	9	0	14
Korfbal	0	0	2	8	12	22
TBW/ Body Fit	0	1	7	9	4	21
Volleybal	2	2	7	13	3	27
Totaal	2	3	21	39	19	84

Figuur 8: kruistabel over de tevredenheid leden over aantal activiteiten binnen DFS

4.4 Verbondenheid met de accommodatie/ place attachment

De respondenten hebben ook vragen over hun binding met de accommodatie beantwoord. In figuur 9 is te zien dat het overgrote deel (75%) van de respondenten niet het gevoel heeft dat de accommodatie ‘van hun’ is. Slechts 21 van de 84 respondenten hebben aangegeven dat de accommodatie ‘Wetterstins’ voelt alsof deze hen toebehoort en hun ‘thuis’ is. Een voor de hand liggende verklaring voor het lage percentage is dat vier verschillende sportdisciplines gebruik maken van één sporthal, waardoor er vrijwel altijd leden van andere sportdisciplines aanwezig zijn. Een andere verklaring voor het lage percentage is dat de accommodatie gedeeld moet worden met andere sporten buiten DFS om. De accommodatie ‘Wetterstins’ bestaat uit een sporthal en een overdekt zwembad. Tijdens het analyseren van de data is geconstateerd dat de meeste bezoekers van de accommodatie ‘Wetterstins’ gebruik maken van het zwembad. Een andere observatie tijdens het verzamelen van de data was de sterke geur van chloor, afkomstig van het zwembad. Hierdoor wordt binnen de accommodatie een sterke nadruk op het zwembad gelegd.

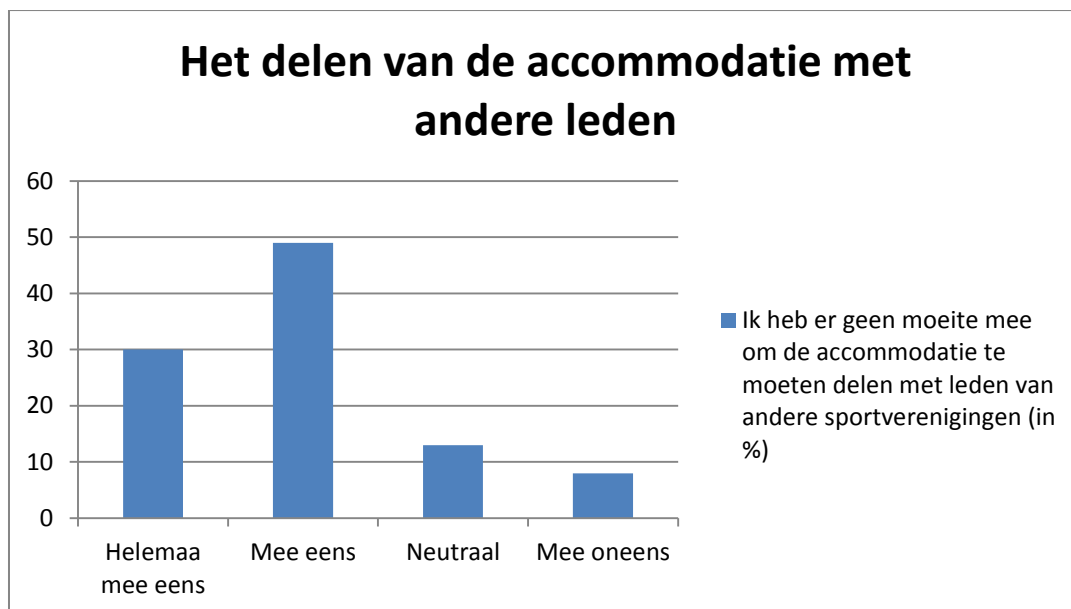
	Heeft u het gevoel dat de accommodatie van DFS echt van jullie is?		Totaal	
	Ja	Nee		
Bij welke sportvereniging bent u lid?	Gymnastiek	2	12	14
	Korfbal	9	13	22
	TBW/Body fitt	5	16	21
	Volleybal	5	22	27
Totaal		21	63	84 (100%)

Figuur 9: Uitkomst kruistabel geslacht en gevoel met accommodatie

Als vervolgvraag op de vraag of de respondent het gevoel heeft dat de accommodatie van DFS ‘van hun’ is, is gevraagd wat er volgens de respondent zou moeten veranderen zodat diegene wel het gevoel heeft dat de accommodatie van hem of haar is. In de beantwoording kwam naar voren dat er meer ‘persoonlijke attributen van DFS’ opgehangen zouden moeten worden binnen ‘Wetterstins’. Zoals het ophangen van teamfoto’s, vaantjes en het plaatsen van gewonnen trofeeën (Manzo, 2003). Hierdoor bestaat de kans dat ‘physical place attachment’ versterkt wordt, aangezien er meer objecten van de omni-sportvereniging in de accommodatie aanwezig zijn.

Verder is aan de leden van DFS gevraagd of zij moeite hebben met het feit dat zij de accommodatie moeten delen met leden van andere sportdisciplines binnen DFS. De ruime meerderheid (80%) heeft aangegeven dat hij/ zij geen moeite heeft met het delen van de accommodatie (figuur 10). Hoewel veel leden niet het gevoel hebben dat de accommodatie van hun is, geven zij aan dat ze geen moeite hebben om de accommodatie te moeten delen met andere sportdisciplines binnen DFS. Een verklaring kan zijn dat de leden van de verenigingen elkaar in de praktijk niet in het vaarwater zitten en er duidelijke afspraken zijn gemaakt over de tijden wanneer een vereniging gebruik kan maken van de faciliteiten.

Laatstgenoemde kan ook van invloed zijn op de sociale relaties binnen DFS, aangezien er weinig sociaal contact zal zijn tussen de leden wanneer zij elkaar niet treffen.

Figuur 10: staafdiagram: percentage leden wat moeite heeft met het delen van accommodatie

Met de stelling 'ik zie de accommodatie als een plek om andere leden van DFS te ontmoeten' is het grootste deel van de respondenten het eens (37 leden). Vier van de 84 leden heeft zelfs aangegeven 'helemaal mee eens' te zijn met deze stelling. Een verklaring voor deze uitkomsten is dat de meeste leden van DFS de andere leden van de sportvereniging ontmoeten om dezelfde sport uit te oefenen. Scannell & Gifford (2010) ondersteunen de uitkomsten van dit onderzoek deels. Zij beweren dat een accommodatie als ontmoetingsplaats dient. Dit komt door de herinneringen en ervaringen die op deze locatie worden opgedaan (Scannell & Gifford, 2010). Opvallend in de uitkomsten is het relatief hoge aantal leden van TBW/Body fitt dat het oneens is met de stelling (11 leden). Een mogelijke verklaring hiervoor is dat TBW/ Body fitt een individualistische sport is die niet afhankelijk is van specifieke trainings- en wedstrijd tijden en de leden puur voor de sport naar de accommodatie gaan.

De accommodatie als ontmoetingsplek kan de sociale relaties binnen een sportvereniging verbeteren, omdat de betrokkenheid en participatie vergroot worden. De leden van de sportvereniging komen meer met elkaar in contact en dit leidt tot een toename van de sociale relaties. Spaaij (2011) beweert echter dat een gedeelde accommodatie geen garantie is voor een verbetering van de sociale relaties, maar slechts een beperkte rol heeft in de verbetering van de sociale relaties binnen een sportvereniging. De resultaten van dit onderzoek sluiten aan op de resultaten uit het onderzoek van Spaaij (2011).

Samenvattend kan gesteld worden dat de meeste sociale relaties binnen de sportdiscipline zelf gecreëerd worden (Kobayashi, 2011) en dat – in het geval van DFS – het grootste deel van de leden de accommodatie ziet als een plek om andere leden van DFS te ontmoeten. Aangezien Elling (2004) beschrijft dat de sportaccommodatie vaak niet als belangrijke ontmoetingsplek geldt, wijkt deze conclusie uit het onderzoek af van de bestaande literatuur.

	Ik zie de accommodatie als een plek om andere leden van DFS te ontmoeten					
Bij welke sportvereniging bent u lid?	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Totaal
Gymnastiek	0	3	7	3	1	14
Korfbal	2	13	6	1	0	22
TBW/ Body Fit	0	6	4	11	0	21
Volleybal	2	15	8	2	0	27
Totaal	4	37	25	17	1	84

Figuur 11: Tabel: Accommodatie als ontmoetingsplek

Hoofdstuk 5 Conclusie

In dit onderzoek is onderzocht hoe de sociale relaties tussen verschillende sportdisciplines binnen een omni-sportvereniging tot stand komen en wat de rol is van een gedeelde accommodatie in de opbouw van deze relaties. Geconcludeerd kan worden dat er slechts in beperkte mate contact is tussen de verschillende sportdisciplines binnen omni-sportvereniging DFS. Een mogelijke verklaring in relatie tot deze uitkomst is dat er slechts één activiteit per jaar wordt georganiseerd waarbij alle leden van DFS zijn uitgenodigd. De respondenten hebben aangegeven dat er meer activiteiten georganiseerd mogen worden, waardoor de sociale relaties binnen DFS mogelijk verbeterd worden.

Binnen de sportdisciplines zelf is er wel een hoge mate van sociaal contact (alle uitkomsten zijn significant), terwijl de toetsing tussen de sportdisciplines bijna geen significante uitkomsten opleveren. Dit geeft aan dat er een hoge mate van sociale relaties binnen de sportdisciplines zelf is. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de leden binnen de eigen sportdiscipline elkaar vaker treffen in groepsverband doordat zij met elkaar trainen en/ of wedstrijden spelen (Kobayashi, 2011).

Daarnaast heeft ongeveer de helft van de respondenten aangegeven dat zij leden van andere sportverenigingen binnen DFS meer als vrienden zien dan als rivalen. Dit percentage is relatief laag voor een onderzoek naar de sociale relaties binnen eenzelfde sportvereniging. Dit is een mogelijk gevolg van de tegenvallende resultaten daar waar het gaat om de sociale relaties tussen de leden van de verschillende sportdisciplines binnen DFS.

Wat betreft de rol die participatie heeft in de opbouw van sociale relaties binnen DFS, is het opvallend dat slechts 5% van de respondenten vaker dan 3 dagen per week aanwezig zijn op de sportaccommodatie. Hierdoor ligt de participatie binnen DFS relatief laag en speelt dit aspect geen belangrijke rol in het creëren van sociale relaties. Dit staat in tegenstelling tot de conclusies uit bestaande literatuur, waarin is beschreven dat participatie juist wel een belangrijk aspect is voor het creëren van sociale relaties (Putnam, 2011).

Daarnaast hebben slechts een aantal respondenten aangegeven dat zij tevreden zijn over het aantal activiteiten dat wordt georganiseerd door DFS. Over de invoering van een eenzelfde shirt, een clublied en gezamenlijke clubkleuren zijn de leden van DFS sceptisch. Zij denken dat de invoering van fysieke componenten de sociale relaties binnen DFS op voorhand niet zullen versterken.

Wanneer er gekeken wordt naar het delen van de accommodatie valt op dat het overgrote deel van de respondenten niet het gevoel heeft dat deze 'van hun' is. Een verklaring hiervoor is het feit dat er niet of nauwelijks attributen van DFS aanwezig zijn in de accommodatie 'Wetterstins'. Daarnaast bevindt zich in de accommodatie naast de sporthal van DFS ook een overdekt zwembad. Door de vele bezoekers van dit zwembad en de aanwezigheid van de sterke chloorlucht, voelen de meeste

leden van DFS geen verbondenheid met de accommodatie. Dit laatste geldt vooral voor de 'physical place attachment', aangezien er binnen de omni-sportvereniging wel sprake is van 'social place attachment' (Scannell & Gifford, 2010). Uit de resultaten blijkt dat de meeste leden de accommodatie wel als ontmoetingsplek zien, terwijl het grootste deel van de respondenten niet het idee heeft dat de accommodatie 'van hun' is. Ondanks dat een groot deel van de respondenten (49%) de accommodatie wel als ontmoetingsplek zien, leidt dit niet tot een verbetering van de sociale relaties binnen DFS (Spaaij, 2011).

Verder is aan de leden van DFS gevraagd of zij moeite hebben met het feit dat zij de accommodatie moeten delen met leden van andere sportvereniging binnen DFS. De ruime meerderheid heeft aangegeven dat hij/ zij geen moeite heeft met het delen van de accommodatie. Een verklaring hiervoor kan zijn dat er duidelijke afspraken zijn gemaakt binnen DFS over het dagelijks gebruik van de sporthal.

Samenvattend kan gesteld worden dat er binnen de omni-sportvereniging DFS weinig sociale relaties wordt gecreëerd. Er is één gezamenlijk feest per jaar voor alle leden en uit de resultaten blijkt dat de leden onderling weinig contact met elkaar hebben en zoeken.

De hoofdvraag kan worden beantwoord met de stelling dat er nauwelijks sociale relaties tussen de leden van de verschillende sportdisciplines binnen een omni-sportvereniging worden opgebouwd.

Voor wat betreft de rol van de accommodatie blijkt uit de resultaten dat de gedeelde accommodatie slechts een beperkte bijdrage levert aan het verbeteren van sociale relaties binnen de vereniging, aangezien er nauwelijks contact is tussen de leden van de verschillende sportdisciplines binnen DFS. Dit komt overeen met het beeld vanuit de bestaande literatuur. Hierin wordt gesteld dat het delen van de accommodatie niet per se tot een verbetering van sociale relaties leidt (Spaaij, 2011).

Hoofstuk 6: Discussie

Door de toepassing van de methodiek van enquêteren is in korte tijd veel informatie verzameld ten behoeve van het onderzoek. Echter, de methodiek van interviewen levert meer gedegen informatie op. Er ontstaat meer interactie tussen de onderzoeker en de respondent. In het kader van dit onderzoek is vanuit praktische overweging gekozen voor het toepassen van enquêteren.

De omni-sportvereniging DFS kan een aanbeveling worden gedaan. Uit dit onderzoek blijkt dat er te weinig activiteiten worden georganiseerd voor alle leden binnen DFS. Wanneer het bestuur van DFS zou overwegen om meer activiteiten voor de leden te organiseren, zal de participatie, betrokkenheid en mate van contact tussen leden van de verschillende sportdisciplines kunnen toenemen. Dit kan positief effect hebben op de mate van sociale relaties binnen DFS en daarmee tevens op het behoud van leden.

Daarnaast is het een aanbeveling aan het bestuur van DFS om wellicht meer attributen van de omni-sportvereniging op te plaatsen in de accommodatie. Hierbij kan gedacht worden aan het ophangen van vaantjes, sjaals en het etaleren van gewonnen trofeeën. Hierdoor krijgen de leden waarschijnlijk meer het gevoel dat de accommodatie daadwerkelijk hun 'thuis' is en er meer sprake zal zijn van 'physical place attachment' binnen DFS. De rol van de accommodatie in het kader van de opbouw van sociale relaties binnen DFS wordt hierdoor naar alle waarschijnlijkheid groter.

Literatuurlijst

Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In Richardson J (Red.) *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*. New York: Greenwood

Campenhout, van G. (2011): 'It is where blokes can be blokes': making places in a New Zealand rugby club, *Master thesis Research Master Regional Studies; Spaces & Places, Analysis & Interventions*. Faculty of Spatial Sciences University of Groningen, the Netherlands

Campenhout, van G. & Hoven, van B. (2014): 'It is where blokes can be blokes': making places in a New Zealand rugby club, *Gender, Place & Culture: A Journal of Feminist Geography*, 20:21, 1-18

Clifford, N.; Valentine, G. & French, S. (2010), *Key Methods in Geography*, 2nd edition, London:Sage

Cramm, J.M.; Dijk, H.M van, en Nieboer, A.P.(2012). The Importance of Neighborhood Social Cohesion and Social Capital for the Well Being of Older Adults in the Community. *Health & Social Care in the Community*, v21 n2 (March 2013): 150-158.

Deelen, I. & Burgers, N. & Jansen, M. & Koelemaij, J. (2015). Sport in sociaalruimtelijke perspectief. *Agora*, 31(1): 4-7.

DFS (2014). Clubblad 'sportvereniging DFS Burgum geraadpleegd op 02-02-2016 via <http://www.volleybal.sportverenigingdfs.nl/uploads/Clubblad/Clubblad20DFS%20april%202014.pdf>

Hassan, D. (2013). Sport and communities: an introduction. *Sport in Society: Cultures, Commerce, Media, Politics*, 12 (1), 1-5.

Hidalgo, M.C. and Hernández, B. (2001). Place attachment: conceptual and empirical questions. *Journal of Environmental Psychology*, Vol. 21.

Hoye, R.; & Nicholson, M.; & Brown, K. (2015). Involvement in sport and social connectedness. *Sociology of Sport*, 50(1): 3-21.

Lake, R. J., (2011). 'They treat me like I'm scum': Social exclusion and established-outsider relations in a British tennis club. *International Review for the Sociology of Sport*, 48(1), 112-128.

Low, S.M. (1992). Symbolic ties that bind: Place attachment in the plaza, in I. Altman and S.M. Low (Eds.). *Place attachment*, New York: Plenum Press, pp. 165-184.

Manzo, L. C. (2003). Beyond house and haven: toward a revisioning of emotional relationships with places. *Journal of Environmental Psychology*. Vol. 23, pp. 47-61.

Norušis, M. J. (2006). *SPSS 14.0 Guide to Data Analysis*. Upper Saddle River: Prentice Hall.

Putnam, R.D. (2000). *Bowling alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York: Touchstone.

Scannell, L., & R. Gifford. (2010). Defining place attachment: A tripartite organizing framework. *Journal of Environmental Psychology* 30, no. 1: 1–10.

Somerville, P. (2000). *Social Relations and Social Exclusion: Rethinking Political Economy*. Routledge: Londen.

Spaaij, R. (2011). *Beyond the playing field: Experiences of sport, social capital, and integration among Somalis in Australia*. *Ethnic and Racial Studies*, 35 (9), 1519-1538.

Stedman, R.C. (2003). Is it really just a social construction? The contribution of the physical environment to sense of place. *Society and Natural Resources*, Vol. 16, No. 8, pp. 671-685.

Teig, E., Amulya, J., Bardwell, L., Buchenau, M., Marshall, J. A. & Litt, J. S. (2009). Collective efficacy in Denver, Colorado: Strengthening neighborhoods and health through community gardens. *Health & Place*, 15, 1115-1122.

Tolsma, J., van der Meer, T. en Gesthuizen, M. (2009). The impact of neighbourhood and municipality characteristics on social cohesion in the Netherlands. *Acta politica* 44, 3, 286-313.

Vermeulen, J. & Verweel, P. (2009). Participation in Sport: bonding and bridging as identity work. *Sport in Society: Cultures, Commerce, Media, Politics*, 12 (9), 1206-1219

Bijlagen

De enquête

Goedendag,

Deze enquête wordt afgenomen in het kader van mijn afstudeerproject van de studie Sociale Geografie en Planologie aan de Rijksuniversiteit te Groningen. Graag wil ik onderzoeken hoe de relaties tussen de leden zijn op sociaal gebied binnen de omni-sportvereniging DFS Burgum. Hoe wordt de sociale samenhang binnen DFS gecreëerd?

Steeds meer sportverenigingen gelegen in een krimpgebied hebben moeite om het hoofd boven water te houden en zullen op zoek gaan naar oplossingen. Het opzetten van een omni-sportvereniging is één van de mogelijkheden. Ik ben benieuwd hoe de relaties tussen de leden zijn binnen jullie omni-sportvereniging DFS.

Het invullen van de enquête duurt slechts 10 minuten en er wordt zorgvuldig met de gegevens omgegaan. Het bestuur van DFS heeft toestemming gegeven om deze enquête te verdelen onder de leden van DFS. De data wordt verwerkt in een onderzoek, welke u zelf kunt ontvangen als u dit wilt. Dit laatste dient u aan te geven bij de laatste vraag van deze enquête door uw e-mailadres te noteren.

Bij voorbaat dank voor het invullen.

Jense van der Veen

Graag het hokje aanvinken wat van toepassing is.

Algemene vragen

1. Wat is uw geslacht?

Man Vrouw

2. Wat is uw geboortjaar?

3. Bij welke sportvereniging binnen DFS bent u lid?

- Gymnastiek
- Korfbal
- TBW/ Body fitt
- Volleybal

4. Hoeveel jaar bent u al lid bij uw sportvereniging?

5. Hoeveel dagen per week bevindt u zich gemiddeld op de sportaccommodatie?

- 1 dag
- 2-3 dagen
- 4-5 dagen
- 6-7 dagen

‘Sociale samenhang’ – vragen

6. Geef in onderstaande model aan hoeveel contact u hebt met de verschillende sportverenigingen binnen DFS.

Hoeveelheid contact	Gymnastiek	Korfbal	TBW/ Body fitt	Volleybal
Erg veel				
Veel				
Neutraal				
Weinig				
Geen				

7. Ik ben tevreden met het aantal activiteiten dat buiten het sporten wordt georganiseerd die bestemd zijn voor alle leden van DFS.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

8. Ik zie leden van de andere sportverenigingen binnen DFS meer als vrienden dan als rivalen.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

De sportvereniging DFS

9. De invoering van eenzelfde shirt voor alle leden zal de onderlinge relaties binnen DFS versterken.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

10. De invoering van clublied zal de onderlinge relaties binnen DFS versterken.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

11. De invoering van gezamenlijke clubkleuren zal de onderlinge relaties binnen DFS versterken.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

12. Persoonlijk merk ik niet veel van de gevolgen van krimp binnen DFS.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

13. Een oprichting van een omni-sportvereniging in een krimpgebied brengt voordelen met zich mee (op sociaal gebied)

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

14. Op wat voor manier zou volgens u DFS verbeterd kunnen worden op sociaal gebied?

Accommodatie

15. Heeft u het gevoel dat de accommodatie van DFS echt van jullie vereniging is?

- Ja, ga naar vraag 17.
- Nee.

16. Wat zou er moeten veranderen zodat u wel het gevoel hebt dat de accommodatie van jullie vereniging is?

17. Ik heb er geen problemen mee om de accommodatie te moeten delen met leden van andere sportverenigingen.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

18. Ik zie de accommodatie als een plek om andere leden van DFS te ontmoeten.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

19. Wanneer heeft u contact met leden van andere sportverenigingen binnen DFS?

- Alleen in de accommodatie
- Alleen buiten de accommodatie
- Zowel in de accommodatie als buiten de accommodatie
- Ik heb nooit contact met leden van andere sportdisciplines binnen DFS

Dank voor het deelnemen aan deze enquête.

Wilt u op de hoogte gehouden worden van de resultaten van dit onderzoek, dan kunt u hieronder uw e-mailadres invullen (Let op: uw anonimiteit vervalt hierdoor):